

ŊARIET NA PO KI

Compiled by Watson Goodman

Kana ti tugwörö

ŊARIET NA PO KI

“ŊARIET NA PO KI,” a maŋesi ti wuröt loke ka’de ka’de ti Bibilia. Nan yubö adi tokoresi nabut ti wuröt loke a Bibilia.

Kulyet lo ŋun po ki, ko diri ŋaŋarakindya töilyet lo mamagora ko lo moka kure i kepodu na torigwo. Ko ŋuto a löpugö töili a köyi toron a luŋundi Matat Yesu Kristo i gwoloŋ kanyit i töili, a yubi Matat Yesu Kristo ko töili lonyit liŋ a kalwökönit lonyit, a Matat mo kwekindi mugun ko lepeŋ a tikindye nye lyöŋön ko taliŋ nanyit ko ŋilo kayupönit i töili. Nan denun kine kulya i 1937 a nan gwe ko lyöŋön ko tojulin duma ko Matat suluja i nu diŋit. Nan mo’yu ta i wukindya na ’börik ko lepeŋ a kalwökönit ko a Matat soŋinana, ko do a ko nyuŋ kondya sona.

—Watson Goodman (1920 - 2002)

Text from the Bible in Bari ©1979 United Bible Societies. Used by permission.

NYARET NA ŊUN

1

Ama Ŋun a kwekin yi adi nye nyanyar yi parik, kogwon i diŋit nagon yi nyuŋ gwon a katoronyak nu, a Kristo iŋge twan kogwon kulya kaŋ. —Roma 5:8

Nyena a diŋit na rorwe lo Pasaka gwe a ko nyuŋ po. A Yesu iŋge den adi diŋit nanyit aje jo anyen nye wuwuddye i na kak i tu ko Monye yu. Lepeŋ nyanyar ŋutu kanyit lo gwon kak ni kulo, a nye nyarji se parik tojo ko ’dutet. —Yoane 13:1

Na po ko Yesu Kristo, katokoronit lo yiyiniki a gwak, logon a ŋien a togeleŋ i twan, ko a duma lo moran ti kak lo. Ti bulet gwe ko lepeŋ

logon nyanyar yi lo, logon a lakundya yi kaŋo i toronjin kaŋ ko rima kanyit lo. —Kweyatti 1:5

Kogwon Ŋun nyanyar ŋutu ti na kak parik, nyena a nye tindi Ŋuro lonyit pilili anyen ŋutu liŋ logon a yubbö lepeŋ kilo böŋö gwon ti twa-twa, ama anyen gwon ko ru na yeŋ nyin. —Yoane 3:16

Köju ’beron nan MATAT a pukökin ko lepeŋat, kulya adi, Nan aje nyar ta ko nyaret nagon ti ’duddyö kwöŋ, nyenagon a nan iŋge pikun ta köyö ni ko nyarju nagon ti ’baka kwöŋ. —Yeremia 31:3

2

YESU KRISTO A ŊUN

Kulya ti keru likan lo Ŋun ’diri a nagululök parik adi, Lepeŋ a kweya a ŋuto, a Mulökötyo Loke iŋge kweja lepeŋ a lo rigwo, a malaikajin iŋge met lepeŋ, a kulya kanyit tokuöjine i jurön kiden, a iŋge yu-pö i kak ’bukuluŋ, a lepeŋ ’depanjine ki i bula. —1 Timoteo 3:16

I suluki na ŋo liŋ, Kulyaet ’beron gwon kata, a Kulyaet lo gwe ko Ŋun i pirit na geleŋ, a Kulyaet lo gwe a Ŋun. A Kulyaet lo worani a ŋuto, a mönundye kayan kiden. —Yoane 1:1, 14

Kine ŋo liŋ a pokin anyen kulya na jam Matat ko nebi i kutuk köju kunu ködyö kokona, adi, Mete, ’di-

et mo gwon ko pele a mo ta’duundye ŋuro lulalet, a se mo gwije lepeŋ a Imanuele (Imanuele nyönyökö adi, Ŋun gwon ko yi). —Matayo 1:22, 23

A Yesu piŋe lepeŋ adi, Nan aje jonga diŋit a najo ko ta, ama Pilipo do nyuŋ a ko den nan? Ŋuto logon a met nan lo aje met Baba. Nyena nyo do kulya adi, Kweki yi Munyi? Do a ko yup le adi nan gwon ko Baba i mugun a Baba gwe köyö i mugun? Kulyaesi logon nan aje jamakin ta kilo ti po köyö; ama Baba lo gwon köyö i mugun lo lepeŋ lo kondya kitajin kanyit. —Yoane 14:9, 10

YESU ŊURO LO ŊUN

3

Ko ŋuto logon tuggö adi Yesu a Ŋuro lo Ŋun, Ŋun gwoloŋ kanyit i mugun a nye gwoloŋe ko Ŋun i mugun. —1 Yoane 4:15

A malaikatat waddi lepeŋ adi, Mulökötyo Loke mo pokin konut, a riŋit na Katonjanit lo ki liŋ mo mugge do, nyenagon ko ŋina kwe lupudi logon mo yuyuwge lo mo luŋuni a loke, a Ŋuro lo Ŋun. —Luka 1:35

A ŋuto lo waddi adi, Duma lio, lepeŋ a ŋa anyen nan böŋö yubbö lepeŋ? A Yesu waddi lepeŋ adi, Do aje met lepeŋ; nye ŋilo lo jambu ko do soŋinana lo. —Yoane 9:36, 37

Kogwon lupudi a yuŋweki yi, a ŋuro lo ’dakarikin yi; a tumatyan mo gwe kanyit i kido, a karin kanyit mo luŋuni a Kajujuwanit katusörönit, a Ŋun Kabulönit, a Monye lo yeŋ nyin, a Mor lo taliŋ. —Yisaya 9:6

A nagon nye nyuŋ jajambu nu, a ’diko na kokobbu mugge lepeŋat, a gworo lo kuu i ŋina ’diko adi, Ŋilo a pilili lio lo Ŋuro lo nyanyara, logon nan a lyöŋgi parik lo; yinge ta kulya kanyit. —Matayo 17:5

Kogwon Ŋun ko ru nanyit ’bukuluŋ gwoloŋ ko Kristo i mugun. —Kolosai 2:9

4 YESU TUKURUKINDYÖ YI KO NYE A ŊA

A Yesu jamakindye lepeḡat adi, Ta a ti na kak, ama nan a lo ki. Ta a ḡutu ti na kak, ama nan 'bayin a lo na kak. A Yesu waddi lepeḡat adi, 'Diri 'diri nan takindya ta adi, I ḡerot nagon Abarayama a ko yu-ḡwe nu, a nan gwe kata.

-Yoane 8:23, 58

Na gwondi nan i na kak na, nan a parara na ḡutu ti na kak.

-Yoane 9:5

A Yesu kulyani ko lepeḡ adi, Nan logon a ḡiet ko a ru. ḡuto logon a yubbö nan lo mo gwon jörun ma-'di ko nye a twan. -Yoane 11:25

A ḡuto na kulyani ko lepeḡ adi, Nan deden adi Masia mo popo.

(Masia luḡu a Kristo.) Ko lepeḡ a po, a nye mo takindye yi ḡo liḡ. A Yesu waddi adi, Nan lo jambu ko do soḡinana lo, nan nyelo.

-Yoane 4:25, 26

Nyena a Yesu köti jamakindye lepeḡat adi, 'Diri 'diri nan takindya ta adi, Nan a kötumit na yidin.

-Yoane 10:7

Ta luḡu nan a Katodinönit ko a Matat, nyena ḡo na jam ta kine a gwak kogwon nan a nye.

-Yoane 13:13

A Yesu waddi lepeḡ adi, Nan logon a kiko, ko a to 'diri, ko a ru. ḡuto 'bayin lo tu ko Baba yu ake ko nye tiri köyö. -Yoane 14:6

KUNE SÖRISI NAGON YESU A KON 5

A nye 'dumundye ambatajin mukanat se ko somot murek kune, a nye dirje ki, a 'boroji 'boroja, a nye pipindye ambatajin kune, a tindi ḡutu kanyit kajujumuk, a kajujumuk tindi ḡutu kulo. A ḡutu liḡ nyesi nyesu a iḡge yimönö. A lepeḡat iḡge 'du'dumun kupöjin puök wot murek ti ambatajin na pipinya nagon a ko nyei. A ḡutu lyan logon a nyesu kulo gwe gwoso alipan mukanat, wat ḡutu wate se ko ḡwajik. -Matayo 14:19b-21

A Simona waddi adi, Katodinönit, yi a kita i tukwaje liḡ a yi gwe a ko mogga nene ḡo, ama kogwon do aje kulya, nan de gugubara ku'yi-

lan. A nagon se aje kondya sona nu, a se iḡge munyun somot jöre parik, a ku'yilan kase suluje giginija. -Luka 5:5, 6

Mete, a ḡutu murek logon a mo-'dokeno gwe i si'da i merete lo kiko, a na yiḡge se adi ḡilu a Yesu lo lwöḡöddu nu, a se woḡoro ki adi, Do ḡuro lo Dawidi, wone konyen ko yi! A Yesu... a piḡe adi, Ta 'dek ti nan konaki ta nyo? A se waddi lepeḡat adi, Pon duma, böḡö ḡane konyen kaḡ. A Yesu wone konyen ko lepeḡat, a 'bo'yi konyen kase, a 'de'de se bulöni bulö meddya, a moraddi ko lepeḡ. -Matayo 20:30, 32b-34

6 YESU KRISTO A KAGWIYANIT KO A MATAT

Kogwon ḡun a gweja ḡo liḡ kogwon tomirian na ḡilo ḡuro, kode se a ḡo ti ki kode a ti kak ni, kode se a ḡo nagon memeta kode nagon ti meta kune, kode a si'daesi ti kimak, kode a todumalan, kode a tumatyanjin, kode a kidoni saresi; iḡkoi, ḡun a gweja ḡo liḡ kogwon tomirian na ḡilo ḡuro ko a kanyit.

-Kolosai 1:16

Anyen ḡutu liḡ tukun kaḡo adi, Yesu Kristo a Matat, anyen ḡun Monye bubula. -Pilipoi 2:11

ḡun... Ama i kulo perok ti 'dutet nye aje jambu ko yi ko ḡuro lonyit i mugun. ḡun a gweja kak kogwon tomirian na ḡilo ḡuro, a tindi

lepeḡ kak 'bukuluḡ a lomore nanyit. -Ebere 1:1a, 2

Nyenagon ti ḡutu liḡ ti kötumit na Yisaraele dene den 'bura adi, ḡilo Yesu logon ta a 'bikikin i ködini na görö lo ḡun aje kon lepeḡ a Matat ko a Masia. -Konesi 2:36

ḡina a kwe nagon Kristo a twan a iḡge ḡien i twan, anyen nye böḡö gwon a Matat lo ḡutu lo twatwa ko lo gwon jörun kilo. -Roma 14:9

ḡun logon a luḡundya ta i toḡulin ko ḡuro lonyit Yesu Kristo Matat likaj lo, lepeḡ a ḡun lo yiyiniki i kondya na ḡo nagon nye a jambu adi nye kokon kune. -1 Korinto 1:9

YESU KRISTO A KA'DUḡÖNIT LO PUTESI TI LIḡ 7

Ama do ḡilo ḡuto, ko nyo nagon do 'duḡö kulya ti luḡösür lo yubbö lo arabat? Kode do ḡilo ḡuto, ko nyo nagon do laundya luḡösür lo yubbö lo? Kogwon yi liḡ mo gwogwo'dan ko ḡun i komoḡ i 'duḡöki na putesi kaḡ. -Roma 14:10

Nan sarju do i komoḡ na ḡun ko na Kristo Yesu logon mo 'duḡö putesi ti ḡutu liḡ lo gwon jörun se ko logon a twatwa kulo; nan sarju do 'dindya pukun nanyit se ko tumatyan nanyit. -2 Timoteo 4:1

A na pondi nan ḡuro lo ḡuto ko minyo lio se ko malaikajin liḡ i pirit na geḡeḡ ko nan nu, a nan

mo si'dakine köyö i si'daet na minyo. A ḡutu liḡ ti jurön mo momoreni köyö i komoḡ, a nan mo ge'yi lepeḡat liḡ geḡeḡ geḡeḡ, gwoso na ge'yi kayukunit köbilu ko melon na. -Matayo 25:31, 32

Loḡe Lo'but logon nan tokujö nye lo, tuggö adi kine kulya mo gwon sona i lor logon ḡun mo lilija lwönö ti töilyet ti ḡutu ko Kristo Yesu i mugun lu. -Roma 2:16

A lepeḡ iḡge sarakin yi anyen tokukindyo kine kulya i ḡutu, ko anyen tokurukindyo adi ḡun a wulun nye a ka'duḡönit lo kulya ti ḡutu lo gwon jörun se ko logon a twatwa kulo. -Konesi 10:42

8 DAKET KA'DE GWON KO KRISTO

Nan a kötumit; ko lele ḡuto lupöri köyö ni a lepeḡ mo lwököni lwökö, lepeḡ mo lulupö lukata ko tutu kaḡo a mo ryeji pirit nyeit.

-Yoane 10:9

A Yesu waddi lepeḡ adi, Nan logon a kiko, ko a to'diri, ko a ru. ḡuto 'bayin lo tu ko Baba yu ake ko nye tiri köyö. -Yoane 14:6

ḡina a kwo nagon nan takindye ta adi ta ködyö twatwa i toronjin kasu; kogwon ko ta a ko yup adi nan nye lo, a ta mo twatwane i toronjin kasu. -Yoane 8:24

Kogwon ḡutu liḡ a torondya, lepeḡat a karakin kiden a gwe a ko

kek ḡo nakwekwelen nagon ḡun 'de'deggi na. Lepeḡ a 'dogga ḡutu 'bak ropet ko 'busan nanyit na nyarju anyen se gwon a lo rigwo kanyit i komoḡ, kogwon daket nagon Kristo Yesu a dakundye yi a yi gwe a lui na. -Roma 3:23, 24

Ko ḡina kwe lepeḡ köti bubulö lwöḡgu asut ḡutu logon mijun nyona ko ḡun ni kulo kanyit i mugun, kogwon lepeḡ yeyegon ḡupi i momo'yu na ḡun kogwon kulya kase. -Ebere 7:25

Lwököt 'bayin ko lele ḡuto kwöḡ, kogwon kunie karin 'bayin i kak ni nagon a tiki ḡutu anyen agu ködyö lwöḡgu yi. -Konesi 4:12

DAKET KA'DE GWON KO KRISTO 9

ḡina a kita na ḡun nagon ta gwon ko Kristo Yesu i mugun na. ḡun a tindu Kristo i gwon a koḡon nikaḡ, nye a tindu yi gwon rigwo kanyit i komoḡ kogwon Kristo. Nye aje tindu yi i gwon a ḡutu kanyit loke, ko aje lwöḡgu yi. Kine ḡo liḡ ḡun a kon ko Kristo i mugun. -1 Korinto 1:30

Ko i tindu na ḡun Monye tinate. Lepeḡ a kondya yi a jukin i ḡarundya na ḡo ti ḡutu ti ḡun na gwon i parara kune. Lepeḡ a lwökundyo yi kaḡo i riḡit na mudwe, a toyuöddi yi i tumatyan na ḡuro lonyit lo nyanyara lo. ḡilo ḡuro a yukuu-

ndyo yi kaḡo, kweja adi lepeḡ a pitökindyo yi toronjin kaḡ. -Kolosai 1:12-14

A kilo ḡo iḡwan se ko temejik kulo yo'yi köli ludukötyo adi, Do a lo'but jujukin 'dumundya ḡina waraga ko i ḡandu na nya'dotesi kanyit, kogwon do köju a 'duḡö, a rima kunök iḡge gwörökundyo ḡun ḡutu ti kötumitön liḡ, ko ti kutusen liḡ, ko ti gweyajin liḡ se ko ti jurön liḡ. -Kweyatti 5:9

Wöröni ta i nyarju, gwoso nagon Kristo aje nyarji yi na, a wukindye mugun nanyit ko ḡun a 'doket ko a rubangga lo mon paleḡeḡ kogwon kulya kaḡ. -Epeso 5:2

10 ROPET NA RIMA TI KRISTO

Soñinana rima kanyit aje tetenakin yi a lo rigwo ko ñun i komoñ, nyena bia parik lepeñ mo lwökwök yi i woran na ñun. -Roma 5:9

Rima ti ñuro lonyit a dakundya yi, a yi inge pitöki i toronjin kañ. 'Busan nanyit na nyarju a duma parik ti bulö tema. -Epeso 1:7

Kogwon kine a rima kwe ti tomoret nagon tomorja ñun ko ñutu kanyit, nagon mo 'bukwe kogo kogwon kulya ti ñutu jore i lalaju na toronjin. -Matayo 26:28

Kogwon ta deden adi ño na 'burön gwoso pödö kode dakap a ko dakundya ta i gwiliñit lo 'bak

'bulit logon ta a mirun ko mere-nyejin kasu, ama ta a dakwe ko rima ti Kristo nagon ko 'bulit a duma parik. Kine rima gwoso ti kiloloñ logon 'bak yuyuket kode mörikö. -1 Petero 1:18, 19

Ama ko yi wöro i parara gwoso na gwondi nye i parara na, a yi tojuline ko 'börik, a rima ti Yesu ñuro lonyit lalaji yi i toronjin liñ. -1 Yoane 1:7

Ama 'bayin a kine ño ka'de, ama yi köti lyöñön ko ñun kogwon kulya ti Matat likañ Yesu Kristo, logon soñinana aje tomorja yi ko ñun lo. -Roma 5:11b

LWÖKIT KO YUBÖ NA KRISTO

11

Ta aje lwökö kogwon yubbö nason, ama na po ko ñun ti gwon a nason, ama lepeñ lo 'dogga ta. Ñina lwökkit ti gwon a ropet na kita, an lele guto pupurja mugun. -Epeso 2:8, 9

Nyenagon kogwon yi a tetenaki a lo rigwo ko ñun i komoñ kogwon yupet na, a yi gwe ko taliñ ko ñun kogwon kulya ti Matat likañ Yesu Kristo. -Roma 5:1

Yubbe Matat Yesu, a do de lwököni lwökö, do se ko mede inof. -Konesi 16:31b

Kogwon ko yi gwon ko Kristo Yesu i mugun, kulya 'bayin kode yi a tawero kode yi a ko tawero, ama ño duma tuñ gwon a yupet

nagon riñit nanyit pukun i nyarju na. -Galatia 5:6

Kogwon ñutu liñ logon ñun lo yugundyö kilo a te'ya na kak, a yubbö nikañ gwe a telet nagon yi te'yi na kak na. -1 Yoane 5:4

Nyena a se piñe lepeñ adi, Yi ködyö kondya nyo anyen kondya kitajin ti ñun? A Yesu waddi se adi, Na a kita na ñun, adi ta ködyö yuyup ñuto logon ñun a sunyun lo. -Yoane 6:28, 29

Ama kine kulya a wurö anyen ta böñö yuyubbö adi Yesu a Masia ñuro lo ñun, köti anyen na yubbe ta na a ta gwe jörun i karin kanyit. -Yoane 20:31

12 YATET NA ÑUN

Ti ñun Monye Matat likañ Yesu Kristo, logon a Monye yatakindya ko a ñun logon ti jaran i togo'yu na ñutu lo, ti nye purani pura. -2 Korinto 1:3

Ña logon a ñun gwoso do logon pipitökinyö toronjin, a girara a swöt a tine met lyañesi ti pitönö ti ñutu kulök lomoriot? Do ti 'de'ya woran inot ñupi, kogwon do nyonyola i kwekindya na nyarju inot nagon ti 'duddyö kwöñ na. -Mika 7:18

Kogwon nyarju inot nagon ti 'duddyö na a duma teñ ko ki, kulya kunök na yiyiniki a dumalak teñ ko 'dikolo. -Saumajin 108:4

Kogwon gwoso nagon 'dikolo gwon ki pajo ko kak na, sona nyarju nanyit nagon ti 'duddyö kwöñ na gwe a duma i ñutu logon kukuk lepeñ kilo. Ama nyarju na MATAT yeyeyon ñupi ñupi 'bak 'dutet i ñutu lo kukuk lepeñ kilo, kulya kanyit na rigwo yeyeyon tojo i ñwajik ti ñwajik. -Saumajin 103:11, 17

A lepeñ inge lwök yi. Lepeñ lwöggu yi 'bayin kogwon kitajin na 'but nagon yi a kon kune, ama kogwon lepeñ a kayatanit. Lepeñ lwöggu yi kogwon lalai nikañ, ko yuñwe nikañ a ludukö i riñit na Mulökötyo Loke logon a toluduggö yi lo. -Tito 3:5

ÑUN LUÑGU YI I PO KANYIT NI

13

Nan MATAT lo kulya sona adi, Po ta, ti yi lilije ta kulya kañ. Ma'di nagon toronjin kasu gwon a nator, a se de gwe a nakwe gwoso luru lo lilik; ma'di se gwon a nator gwoso rima, a se de gwe a nakwe gwoso waratat. -Yisaya 1:18

A Mulökötyo Loke se ko nye na yema na kulyani adi, Po, ko ti nye lo yinga lo kulyani adi, Po. Ti ñuto logon ko kure lo pondi, ko ti nye lo 'de'dekan pionj toruesi lo ti nye wuji 'bak ropet. -Kweyatti 22:17

Ama a Yesu ko mete, a nye inge woran a kulyani ko se adi, Kölu ta kilo lupudiet ti pondi köyö ni, an ta ko teñ ta lepeñat; kogwon Tu-

matyan na ñun a na ñutu logon gwoso kulo lupudiet. -Marako 10:14

Yakulo, ta liñ logon a moka kure, po ta i pionj; nye logon 'bak gurut ti pondi, gwörundye ko nyesi! Pondi ta, gwörundye ta binyo ko le 'bak gurut ko 'bak ropet. -Yisaya 55:1

A i lor 'dutet lo rorwe logon a lor duma lo, a Yesu gwo'de ki a laiñe adi, Ko ñuto logon a moka kure, ti lepeñ pondi köyö ni i möju. -Yoane 7:37

Po ta köyö ni, ta ñutu liñ logon kikita ko a sopa pömöni, a nan de tindi ta yukan. -Matayo 11:28

14 ÑUTU LIÑ 'BAYIN A ÑWAJIK TI ÑUN

Ñwajik ti ñun se ko ñwajik ti ñilo kañöñit dena i ñilo kiko adi, ñutu logon ti kondya 'bura kode ti nyar luñasirik kilo ti gwon a ti ñun. -1 Yoane 3:10

Kogwon ñutu liñ logon Mulökötyo lo ñun lo nyömöddu kilo, lepeñat a ñwajik ti ñun. Mulökötyo logon ta a wu ñilo 'bayin a mulökötyo logon tindu ta i gwon a 'dupi a nyömöddi ta bot i kujönö, ama nye a Mulökötyo logon tindu yi i gwon a ñwajik ti ñun, a tindi yi i luñgu na lepeñ adi, Aba, Baba! -Roma 8:14, 15

Anyen ta böñö gwon 'bak yuyukesi, 'bak kulya, ko a ñwajik ti ñun

logon 'bak körit kulo, i kiden na ñutu ti na toberon logon konesi kase a nakwölönök ko a kagirak kulo. A ta mo kobbi kobbu kase kiden i na kak gwoso kaser. -Pilipoi 2:15

Nyenagon nan Matat lo kulya adi, Po ta kaño kase kiden, ko gwe ta ka'de, an ta ko 'bo'yu ta nene ño nagon a lut; a nan mo wuyundye ta, a nan mo gwe a monye losu, a ta mo gwe a ñwajik kwe lulyan se ko nawate, nan Matat Kabulönit lo ño liñ lo kulya. -2 Korinto 6:17, 18

Ama ñutu liñ logon a wu lepeñ ko a yup karin kanyit kilo, nye titikin lepeñat kido anyen wora a ñwajik ti ñun. -Yoane 1:12

ÑO NA JAM ÑUN I KULYA TI ÑO NA MAMATA NA TWÖR

15

Nyenagon konesi ti mugun na na kak gwon koke makine: lubbö, tolutun, konesi ti yu na kwe na kona aka kune, twöju na nyömuejin, wandu, tomirikulan, mörö, be'ya na ño ti lege, woran, goma, rerenyesi, korja a tejon, yulön ko ño ti lege, meran, loju lo yawa, se ko kunie ño gwoso kine. Nan tokujöndu ta gwoso na tokujöndi nan ta köju nu adi, ñutu lo kondya ño gwoso kine kulo mo ti ñarju ño ti Tumatyan na ñun. -Galatia 5:19-21

Ti yi wöroni ta 'bura gwoso ñutu lo wöro i tuparan, 'bayin i to'betan, kode i meran, kode i tolupe, ko-

de i kondya na ño nagon a wuya kana, kode i mörö, kode i yulön. Ama jupukindye ta Matat Yesu Kristo a tito kasu möriesi. -Roma 13:13, 14a

Wöidio, ñutu logon ñinjen ko 'bure kobubut, anyen se kepoddu yawa na pötwör; logon karara tojo ko tukwaje kiden tojo binyo a 'yarja se! -Yisaya 5:11

Ko meddya binyo nagon a nator a gwe a nasulyöñök i kopo, a lupöni ko ñuto i gworo adi yoo. A i mukök a koji gwoso munu, a toggi gwoso munu gwönkorokok. -Tolupes 23:31, 32

16 TO'DIRI AKO JUKIN

A nye waddi lepeṅ adi, Do ködyö nyanyar Matat ʒun ilot ko töili ilot liṅ, ko ködudwö inot liṅ, ko ye-yeesi kunök liṅ. ʒilo a saret duma ko a togeleṅ. –Matayo 22:37, 38

A na suluje Yesu jölö nu, a lele ḡtu wöku wökun, a rugwuṅökine kak ko lepeṅ i komoṅ, a piṅe lepeṅ adi, Katodinönit lo'but, nan ködyö kon-ndya nyo anyen wuju ru na yeṅ nyin? A Yesu waddi piṅa lepeṅ adi, Nyo do luṅ nan a lo'but? ʒuto 'bayin logon a lo'but ama ka'de a ʒun. Do a den saresi adi, Do ködyö ti tatuja ḡtu; Do ködyö ti lubbö;

Do ködyö ti koko'ya; Do ködyö ti liṅikindyo; Do ködyö ti mumulukundya ḡo na lege; Bule bu munyi se ko ḡuti. A nye rugge adi, Katodinönit, nan aje 'dep kilo saresi liṅ suluja i toteton nio. A Yesu dirje lepeṅ, a iṅge nyar lepeṅ, a kulyani ko lepeṅ adi, Do yṅṅi ḡo geleṅ nagon do a ko kon; iti, tugwöre tugwör ḡo kunök, ko 'doggi ḡutu lomerika, a do mo gwe ko tukwörin ki yu, a kirut pondi ko kipundye nan. A na yṅṅe ḡilo ḡuto kine kulya nu, a komoṅ nanyit worani a nagusu, a nye iti tu dedelayi, kogwon nye a kwörinit parik. –Marako 10:17-22

GWE AKO WUYU 17

An ta ko mumulugga ta 'börik, ʒun ti kweniarikin. Kogwon ḡo nagon ḡuto weja se kune, lepeṅ mo ḡerja se köti. –Galatia 6:7

ʒwajik kwe, ti lele ḡuto gwe ti togirja ta. Nye logon yeṅon kondya 'bura lo a lo rigwo, gwoso na gwondi Kristo a lo rigwo na. ʒuto logon yeṅon a kakonanit lo toronjin, lepeṅ a ḡuro lo ḡilo kaṅöönit. –1 Yoane 3:7, 8a

Ta a ko den le adi katoronyak mo ti gwon a ḡutu ti tumatyan na ʒun le? Ko kakalakindya ta 'börik; kwe-ja adi kawutejin, kode kakwakwasa ti nyömuejin, kode kalupejin, kode ḡutu lyan logon dodototu ko

'börik, kode kolak, kode kagomak, kode kamerak, kode kamomorok, se ko karyakak, ḡutu gwoso kilo mo ti gwon a ḡutu ti tumatyan na ʒun. –1 Korinto 6:9, 10

Ti lele ḡuto gwe ti mumulugga ta ko kulyaesi logon 'bak 'bulit. Kogwon i kine kulya, a woran na ʒun poki i ḡutu logon a renya twöju lepeṅ kilo. –Epeso 5:6

Ko mumulugga ta 'börik i yṅṅa na ḡilo kulyaet kana, ama kone ta kon. –Yakobo 1:22

Kogwon ḡutu jore mo popo geleṅ geleṅ i karin kwe, a kulyani adi, Nan a Masia, a se mo togirje ḡutu jore. –Matayo 24:5

18 TORON JONDYA TWAN

Dene ta den adi toron lupe i na kak i kulya ti ḡuto geleṅ, a toron jondi twan, nyena a twan reki i ḡutu liṅ kogwon ḡutu liṅ a torondya. –Roma 5:12

A kirut 'dekesi kanyit narok pigge pigga gwoso ḡuto nakwan, a yuṅ-nyende toron, a ko toron aje 'durjö a duma a worani a twan. –Yakobo 1:15

Ko ḡuto tindu töili lonyit i kulya ti gwiliṅit lo na kak, ḡina jakindya lepeṅ twan, ama ko ḡuto tindu töili lonyit i kulya ti Mulökötyo Loke, ḡina jakindya lepeṅ ru se ko taliṅ. Kogwon ḡuto logon tindu töili lonyit i kulya ti gwiliṅit lo na kak

lo, lepeṅ a miriku lo ʒun, kogwon lepeṅ ti twöju saresi ti ʒun, 'diri nye ti bulö. –Roma 8:6, 7

ʒuto logon a torondya lo mo kakarju. A ḡuro mo tine ḡoṅga kogwon toron na monye, a monye mo tine ḡoṅga kogwon toron na ḡuro. ʒuto lo rigwo ropaki torigwo nanyit, a katoronyanit ropakine toron nanyit. –Ejikele 18:20

Yi agu ködyö lyölyöṅön ko nyonyola, kogwon lo luṅösur köju gwoso logon a twan ko aje ru köti, nye köju a likin ko aje rye köti. –Luka 15:32

Kogwon toron robba ḡuto ko twan. –Roma 6:23a

KRISTO A TE'YA TWAN 19

A nye ko kulyani sona, a nye luṅgi ko gworo lobot adi, Lajaro, lupundye kaṅo. A ḡuto logon aje twan lo lupundye kaṅo a tora kö-nisi ko mokosi ko boṅgwat nukesi, a komoṅ nanyit iṅge tora ko boṅgo. A Yesu kulyani ko lepeṅat adi, Lake ta lepeṅ ko ti lepeṅ iti. –Yoane 11:43, 44

Baba nyanyar nan kogwon nan pakindya ru nio anyen nan böḡö nyökundyö nye. Lele ḡuto 'bayin lo 'dumaddu ru nio köyö, ama nan pakindya ru nio gwoso nagon nan a wakun. Nan gwon ko kido nagon nan paji ru nio, a köti gwe ko kido anyen nyökundyö nye. ʒina a ḡo

nagon Baba aje sarakin nan i kon-ndya. –Yoane 10:17, 18

A nye iti ḡerot, a tandi par, a ka-'dokok kulo gwo'de gwo'dan. A nye kulyani adi, Do ḡilo titinti, nan takindya do adi, ʒine ki. A ḡuto logon a twan lo ḡine ḡien a si'dani si'da, a suluje jambu. –Luka 7:14, 15a

Ko a lo gwon jörun lo. Nan köju a twan soṅinana nan gwe jörun ḡupi ḡupi, a nan gwe ko ḡaes i ti twan ko ti pirit na mulökö. –Kweyatti 1:18

A miriku na 'dutet nagon mo tela na gwe a twan. –1 Korinto 15:26

20 SARESI TI ʒUN

[MATAT Lo Kulya,] Do ködyö ti gwon ko kulye ḡnyen kwöṅ, ama ka'de nan.

Do ködyö ti tetenakindya mugun nene nyömue na gigiru a gwuluet na ḡo ti ki yu, kode ḡo ti kak ni, kode ḡo ti piog lukata.

Do ködyö ti 'dindya karin i komoṅ, do ködyö ti twöju se; kogwon nan MATAT ʒun ilot gwon a ʒun logon a kayinönit....

Do ködyö ti 'dindya karin i MATAT ʒun ilot kana: kogwon MATAT ti jaran i 'duṅökinyö na putet i ḡuto logon 'dindya karin kanyit kana lo.

Tiji tiju i 'debba na lor lo sabata

a loke, gwoso nagon MATAT ʒun ilot a sarji do na. Do ködyö kita perok buker, a do kondi kita inot liṅ....

Bule bu munyi se ko ḡuti, gwoso nagon MATAT ʒun ilot a sarji do....

Do ködyö ti tatuja ḡuto.

Do ködyö ti lubbö.

Do ködyö ti koko'ya.

Do ködyö ti liṅikindyo marate ilot.

Do ködyö ti be'ya narakwan na marate ilot;...kode dwöt lonyit, kode kaine nanyit, kode nene ḡo na gwon a na marate ilot.

–Nyök it 5:7-21

DO TI 'DANA KO ʒUN I KOMOṅ 21

Kogwon ʒun memet kikolin gwiliṅisi ti ḡutu, a lepeṅ meddi lasesi kase liṅ. Pirit narwö kode mudwe logon adi 'dii 'bayin logon katoronyak bubulö 'dana kata. –Eyobo 34:21, 22

ʒuto ḡona bubulö 'de'ya mugun i pirit nagon a lwön anyen nan gwon ti met lepeṅ le? Nan MATAT lo pi-ja. Nan ḡona 'bayin lo gwon i swötön liṅ ti ki ko ti kak le? ʒilo a nan MATAT lo pi-ja. –Yeremia 23:24

Nan tu da ko Mulökötyo ilot? Nan wökön i lon swöt logon do 'bayin kata? Ko nan ködyö tu ki i 'diko, do kata nyu; ko nan ködyö a tetendya dotoet nio kak yu i pirit na mulö-

kö, a do gwe kata nyu! Ama ma'di mudwe ti mukökin do nene ḡo, a tukwaje loji gwoso tuparan; ko mudwe ko parara tuka'de nase 'bayin konut. –Saumajin 139:7, 8, 12

Nene ḡo 'bayin i ḡo liṅ nagon ʒun a gwe kune nagon bubulö 'de'ya mugun kanyit i komoṅ. Kogwon ḡo liṅ a limu kana ko a banyaki koke i meta ko lepeṅ. Nye lepeṅ logon yi ködyö kwekwekin lepeṅ kulya kaṅ lo. –Ebere 4:13

Kogwon ḡo liṅ nagon 'de'dela mo kwekweya, a ḡo gwe 'bayin nagon 'dela a lwön nagon mo ti dena a jweni koke i parara anyen memeta. –Luka 8:17

22 RIJET NA YEŊON NYIN I ŊUTU LO RENYA ŊUN

A nan Ŋuro lo Ŋuto mo son-di malaikajin kwe, a se mo pepenun-ndye kaŋo i Tumatyan nio ŋo liŋ nagon tindu Ŋutu i köpukö, se ko Ŋutu liŋ lo kondya arabat kilo, a mo gubakindye se i namet na ki-maŋ; a se mo gwine gwien a mo ŋi-rje kala nyu. –Matayo 13:41, 42

Ŋutu lorok a yitö bot i pirit na mulökö, iŋkoi, jurön liŋ logon bö-böŋö Ŋun kilo. –Saumajin 9:17

Ŋilo kulyaet lo geley lo a 'de-ya 'diko ko kak anyen möndu 'yura ko kimaŋ i lor 'duŋet lo putet na tukarari Ŋutu logon ti twöju Ŋun kilo. –2 Petero 3:7

Rijet nase mo gwon a körit na yeŋ nyin, a se mo riköjjine kaŋo ko Matat i komoŋ ko i kwelen na rijit nanyit. –2 Tesalonike 1:9

A ko könin ilot kode mokot ilot lo lokundya do i torondya, 'duŋu lepeŋ kaŋo ko gubara nye pajo; bia a na 'but ko do lupö ko Ŋun yu i ru ko mugun inot a körju, kode a ŋo-de, lwölwöŋ do gubaji ko köni-murek kode mokosi murek i ki-maŋ nagon ti peŋa. –Matayo 18:8

Nyena a lepeŋat mo iti i rijet na ti 'duddyö, ama Ŋutu ti löti lo ri-gwo mo tu i ru na yeŋ nyin. –Matayo 25:46

PUTET ŊEROT

23

Kogwon nye aje wulundyö lor lo-gon nye mo 'dunge kulya ti ŋutu liŋ ti kak ko torigwo. Lepeŋ aje wulundyö ŋuto a ka 'duŋönit, a iŋge to-kurukin ŋutu liŋ adi kine kulya a gwak, kogwon nye a tonjju lo ŋuto i twan. –Konesi 17:31

Matat deden ko nye lwökun ŋutu lo twöju nye kulo ada kase i mö-riesi. Lepeŋ deden 'de'ya ŋutu lo-rok i pirit ririŋet tojo ko lor 'duŋet lo putet. –2 Petero 2:9

Kogwon yi liŋ mo gwogwo'dan i komoŋ na si'daet nagon Kristo 'du-ŋgö putet kata na, anyen yi liŋ ge-ley geley böŋö ropaki ŋo na kon yi na gwondi yi nyuŋ ko kune mugu-

nya kune, kode yi a kondya ŋo na-'but kode yi a kondya ŋo narok. –2 Korinto 5:10

Ŋutu liŋ geley geley twatwa daŋ geley a kirut putet lo gwe. –Ebere 9:27

A nan meddi ŋutu lo twatwa te-mejik ko lo'di'dik gwogwo'dan i komoŋ na ŋina si'daet, a bukön ŋani ŋai. A kirut nene buk an ŋani nagon a buk nagon karin ti ŋutu lo gwon jörun kulo a wuröki kuta na. –Kweyatti 20:12a

Nyenagon yi liŋ geley geley mo totokurukin kulya kaŋ ko Ŋun i komoŋ. –Roma 14:12

24 'BUSAN NA YESU KRISTO

Ama tuka'de kata a duma, kog-won 'dokat nagon Ŋun a 'doggi ŋutu 'bak ropet na a duma bia pa-rik lwölwöŋ toron na kon Adama nu. Kogwon ko ködyö toron na ŋuto geley a jakindya ŋutu jore twan, nyena bia parik a 'busan na nyarju na Ŋun aje baranyakindya i ŋutu jore parik. Ŋina 'busan na nyarju. Ŋun 'doggi ŋutu 'bak ropet ko ŋuto geley i mugun logon a Yesu Kristo. –Roma 5:15

Nyena kine kulya ti gwon i ŋo na-gon ŋuto 'de'dekan kode ŋo nagon nye kokon, ama tuŋ gwon a kulya ti Ŋun i yatakindya. –Roma 9:16

Kogwon ta a den 'busan na nya-rju na Matat likaŋ Yesu Kristo, adi na gwondi lepeŋ a kwörinit nu, a nye kondi mugun a lomeri kogwon kulya kasu, anyen ta böŋö wora a kwörinikö kogwon toloverian na-nyit. –2 Korinto 8:9

A 'busan na nyarju na Ŋun bara-ndi barandu bia parik. Nyena gwo-so nagon tumatyan na toron jaki-ndya ŋutu twan na, sona köti tu-matyan na 'busan na nyarju na Ŋun tindu ŋutu i gwon rigwo ko Ŋun i komoŋ, a tindi se ru na yeŋ nyin kogwon Matat likaŋ Yesu Kristo. –Roma 5:20b, 21

LÖPUKET

25

Nyenagon Ŋun a jalatara konyen ŋerot i diŋitan nagon ŋutu ti den kulya na kon se kunu, ama soŋina-na nye lo sarakindya ŋutu liŋ adi ti se liŋ i piritön liŋ löpugge töilyet. –Konesi 17:30

Nan takindya ta adi, 'Bayin so-na; ama ko ta a ko löpuggö töilyet a ta liŋ mo twatwane sona gwoso lepeŋat. –Luka 13:3

Löpugge ta töilyet kogwon Tuma-tyan na Ki aje yeŋundya. –Matayo 3:2

A Petero takindye lepeŋat adi, Ta ŋutu liŋ geley geley, löpugge ta töi-lyet ko batisani ta batisa i karin ti

Yesu Kristo, anyen ta pipitöki i to-ronjin kasu, a ta mo wuji Mulö-kötyo Loke a 'dokat. Nyenagon lö-pugge ta töilyet ko löpukwene ta ko Ŋun ni, anyen toronjin kasu böŋö seyaji kaŋo. A Matat mo tindi ta diŋit toruet. –Konesi 2:38; 3:19

Ŋuto lo muggö toronjin kanyit mo ti puputuru ŋerot, ama nye lo tu-tuggö toronjin a kö'yi se lo mo pi-pitöki. –Tolupesi 28:13

Kogwon delyaesi nagon po ko Ŋun kine tindu ŋutu i löpuggö na töi-lyet anyen lwölwökö, a tine tode-lyaju se. Ama delyaesi ti na kak jondya twan. –2 Korinto 7:10

26 PITÖKI NA TORONJIN

Ama ko ŋuto loron a löpukundyö kaŋo i toronjin kanyit liŋ nagon nye kokon kune, a 'debbi saresi kwe liŋ lo wurö, a kondi ŋo na 'but i saret ko a gwak, ŋilo ŋuto 'diri gwon jö-run, lepeŋ ti twan. –Ejikele 18:21

Ti ŋutu lorok kö'yi kikolin kase, ko ti ŋutu ti lötiöt lorok kö'yi yeye-esi kase; ti lepeŋat yitwene ko MA-TAT ni, anyen nye böŋö wowon ko-nyen ko lepeŋat, ti se yitwene ko Ŋun likaŋ ni, kogwon nye mo pi-pitökinyö abur. –Yisaya 55:7

Anyen ŋutu ködyö tokuöddu i ka-rin kanyit i jurön liŋ suluja Yeru-salema adi, ti ŋutu liŋ löpugge töi-

lyet anyet toronjin kase pipitöki. –Luka 24:47

Kogwon ko ta pipitökin ŋutu i lya-ŋesi kase, a Monye losu lo gwon ki lu köti mo pitökinye ta. –Matayo 6:14

A na meddi Yesu yupet nase nu, a nye kulyani ko ŋuto lo bata lo adi, Ŋuro lio, toronjin kunök aje pitö-ki. –Marako 2:5

Mete, nan gwogwo'dan i kötu-mit, a totoggi totoggu. Ko lele ŋuto a yinŋa gworo lio a ŋaji kötumit, a nan mo lupöni ko lepeŋ yu, a yi mo nyesi ko lepeŋ i pirit na geley. –Kweyatti 3:20

KORA KO GWILIŊET LO NA KAK

27

Kogwon 'busan na nyarju na Ŋun nagon jakindya ŋutu liŋ lwökkit na aje pukun. Ŋina 'busan na nya-rju todinikindya yi adi, ti yi re-nyani ŋo nagon 'bayin a twöyösi ti Ŋun kine se ko 'dekesi ti na kak, ko ti yi gwoloŋe i na kak i na di-ŋit i tiju na 'börik, ko i gwon i löti lo rigwo, ko i twöju na Ŋun. –Tito 2:11, 12

Ko nyarju ta na kak kode ŋo nagon gwon i na kak kune, a ko lele ŋuto nyanyar na kak, a nya-rju na Ŋun Monye gwe 'bayin ka-nyit i töili. Kogwon ŋo liŋ nagon gwon i na kak kune, kweja adi,

'dekesi narok ti mugun, ko belesi narok, se ko toro'bo ti na kak na-gon ŋutu bu'ya 'börik ko se kune, kine ŋo ti po ko Ŋun Monye yu, ama a ti na kak. –1 Yoane 2:15, 16

Ta ti jukin yiniki kogwon ta gwon gwoso wate nagon nyanyar kulye liyan. Ta a ko den le adi ŋutu logon nyanyar na kak kilo a merok ti Ŋun? Nyena ko ŋuto logon a ju lo na kak lepeŋ kondya mugun a mi-riku lo Ŋun. –Yakobo 4:4

Kwöni ta, toke'yi ta 'börik a lo-ke. Wuse ta konesi kasu narok ka-ŋo köyö i komoŋ; kö'yi ta toro-ndya. –Yisaya 1:16

A nan mo tindi ta töilyet ludukö, a mo tindi yeyeesi ludukö kasu i mugunya; a nan mo 'dumaddi ka-ŋo töilyet logo gwoso ŋurupö kasu i mugunya a tindi ta töilyet ti mugunya. —Ejikele 36:26

Ko ta deden adi lepeŋ a lo rigwo, ta agu ködyö kukurun adi, ŋutu liŋ lo kondya 'bura kilo a ŋwajik ti ŋun. Yi deden adi ŋuto logon ŋun lo yuŋundyö lo ti yeŋon kondya toron, ama a ŋuro lo ŋun lo tiji lepeŋ, a ŋilo Loron tine 'bo'yu lupeŋ. —1 Yoane 2:29; 5:18

Ta aje tokela a ŋutu ti ŋun, ta aje tiki i gwon a lo rigwo ko ŋun i komoŋ i karin ti Matat Yesu Kristo

se ko i riŋit na Mulökötio lo ŋun likanŋ. —1 Korinto 6:11b

A Yesu waddi lepeŋ adi, ... ko lele ŋuto a ko yuŋwe köti a ludukötio, a nye tine met Tumatyan na ŋun. —Yoane 3:3

Nyenagon ko lele ŋuto gwon ko Kristo i mugun, nye aje gweya a ludukötio; kulya ti 'beron kune aje 'duddyö, mete, ŋo liŋ gwe a ludukö. —2 Korinto 5:17

Ta aje yuŋwe a ludukö. Yuŋwe nasu ti gwon a na na mugun nagon 'bu'burön na, ama a na yeyeŋon. Ta aje yuŋwe kogwon kulyaet lo ŋun logon gwon jörun lo do yeyeŋon. —1 Petero 1:23

Ta köju a twatwa kogwon lyagesi kasu se ko toronjin kasu. A nye toŋji yi i pirit na geleŋ ko Kristo Yesu, a tosi'dakindye yi i pirit na geleŋ ko lepeŋ ki yu i kak nagon ti meta. —Epeso 2:1, 6

Nye lepeŋ lo 'doggu toronjin kaŋ kanyit i mugun i ködini, anyen yi böŋö twatwa i kulya ti toron ko anyen ruru i kulya ti löti lo rigwo. Ta aje tobiala kogwon 'dikasin kanyit na 'bitöki kune. —1 Petero 2:24

Ta aje toŋiyu i twan ko Kristo i pirit na geleŋ; nyenagon tindi ta töilyet kasu i ga'yu na ŋo na gwon ki yu kunu, i pirit nagon Kristo gwon kata nu si'da i könin lutaten

lo ŋun. Ti yeyeesi kasu tirikuni ŋo na gwon ki yu kunu, ti gwon i ŋo na kak kune. Kogwon ta aje twatwa, a ru nasu iŋge 'delaki ko Kristo i mugun, iŋkoi, ko ŋun i mugun. A ko Kristo logon a ru ni-kaŋ lo a kweya, a ta köti mo kweyani ko lepeŋ i pirit na geleŋ i po nanyit ko minyo. —Kolosai 3:1-4

'Bayin sona kwönj! Yi aje twatwa yi gwe 'bayin i kulya ti toron, a yi kirut yeŋe gwoloŋ i toron kata ada? Nyena köti dene ta den 'börik adi ta aje twatwa a gwe 'bayin i kulya ti toron, ama ta gwiliŋara jörun a ti ŋun ko Kristo Yesu i mugun. —Roma 6:2, 11

Kogwon ŋuto logon weja ŋo ti mugun na na kak lo, lepeŋ mo köti ŋerja ŋo nagon 'bu'burön kune ti mugun na na kak, ama nye logon weja ŋo nagon a ti Mulökötio Loke lo, lepeŋ mo ŋerja ŋo nagon a ru na yeŋ nyin kune nagon a ti Mulökötio. —Galatia 6:8

Nyena gwoso na 'bilikindye Mose munu ki i yöbu nu, nan ŋuro lo ŋuto agu ködyö mo 'bi'biliki ki köti, anyen ŋutu liŋ logon yuyup nan kilo böŋö gwon ko ru na yeŋ nyin köyö i mugun. —Yoane 3:14, 15

ŋuto logon yuyup ŋilo ŋuro gwon ko ru na yeŋ nyin; nye logon ti twö

ŋilo ŋuro mo ti met ru na yeŋ nyin, ama woran na ŋun mo si'da ko lepeŋ. —Yoane 3:36

ŋina a ru na yeŋ nyin anyen se deden do logon a ŋun geleŋ ko a gwak, se ko nan Yesu Kristo logon do aje sunyun lo. —Yoane 17:3

Ama ŋun 'dogga ŋuto 'bak ropet ko ru na yeŋ nyin ko Matat likanŋ Yesu Kristo i mugun. —Roma 6:23b

'Diri 'diri nan takindya ta adi, ŋuto lo yiŋga kulyaesi kwe, a yubbe lepeŋ lo sunyundyö nan lo, gwon ko ru na yeŋ nyin, a nye mo tine 'duŋöki putet, ama aje lanŋu twan tojo ko ru. —Yoane 5:24

I ŋina Mulökötio lepeŋ morja ko töilyet kaŋ tuggö adi yi a ŋwajik ti ŋun. —Roma 8:16

Kulya na tokor ŋun kune gwon sona adi, nye a tindu yi ru na yeŋ nyin, a ŋina ru gwe ko ŋuro lonyit i mugun. ŋuto logon gwon ko ŋilo ŋuro, lepeŋ gwon ko ŋina ru. Nye logon 'bak ŋuro lo ŋun lo, lepeŋ 'bak ŋina ru. Nan wuröki-ndyö ta logon a yubbö karin ti ŋuro lo ŋun kilo kine kulya. —1 Yoane 5:11-13a

I ŋina yi deden adi yi gwoloŋ kanyit i mugun, a nye gwoloŋe kayaŋ i mugunya, kogwon nye a tikiŋ yi i ŋarundya na Mulökötio lonyit. —1 Yoane 4:13

A kita na löti lo rigwo mo tindi taliŋ, a 'dutet na löti lo rigwo mo jondi gwon taliŋ 'bak kujönö na kulya narok ŋupi. —Yisaya 32:17

Nyena kogwon ta a ŋwajik ti mede na, ŋun aje sunyundyö Mulökötio lo ŋuro lonyit kayaŋ i töilyet, lo luluŋgu adi, Aba, Baba! —Galatia 4:6

ŋuto logon a wuju saresi kwe a 'debbi se lo, nye ŋilo lo nyanyar nan lo; a Baba mo nyarji ŋuto logon nyanyar nan lo, a nan köti mo nyarji lepeŋ a mo kwekindye lepeŋ mugun nio. —Yoane 14:21

I ŋina yi a den adi yi deden lepeŋ, ko ködyö yi 'de'dep saresi kanyit. —1 Yoane 2:3

Nan aje jamakin ta kine kulya anyen lyöŋön nio böŋö gwon kasu i mugunya, ko anyen lyöŋön nasu böŋö jojore. Soŋinana nan lo iti konut yu: a nan jambi kine kulya na gwondi nan nyuŋ i na kak, anyen lyöŋön nio böŋö jojore kase i mugunya. —Yoane 15:11; 17:13

Do a kwekindya nan kiko lo tu i ru; lyöŋön duma kata konut i komoŋ, lyöŋesi na yeyeŋon nyin gwon konut i könin lutaten. —Saumajin 16:11

Nyenagon a ta mo 'yilundyepioŋ i kidia lwökesi ko lyöŋön. —Yisaya 12:3

Nan a 'bikiki i ködini na görö ko Kristo i pirit na geleŋ, nyena ti gwon a nan lo gwoloŋ, ama Kristo lo gwoloŋ köyö i mugun. Gwiliŋit logon nan soŋinana gwigwiliŋi i na mugun lo, nan gwoloŋ kogwon yubbö nio na ŋuro lo ŋun, logon aje nyarju nan a iŋge pakindya mugun kogwon kulya kwe lo. —Galatia 2:20

Ta nyanyar lepeŋ ma'di ködyö ta a ko met lepeŋ; ta yuyup lepeŋ ma'di ködyö ta a ko met lepeŋ, a ta lyöŋi lyöŋön ko lyöŋön a duma parik nagon kulya kanyit ti bulö nama, ama gwon ko bulet a duma nagon po ki. —1 Petero 1:8

Ama ko ta mo ti yiŋga gworo lo MATAT, ama a laundyep saresi ti MATAT, nyena a könin lo MATAT mo möröni ko ta, gwoso na möröni nye ko merenyeŋin kasu köju nu. —1 Samuele 12:15

Ta 'diri deden adi ko ta a tindu 'börik gwoso 'dupi i kitakindya ko i twöju na lele ŋuto, a ta 'diri gwe a 'dupi ti lepeŋ logon ta twötöwö lo. Ko ta kitakindya toron, a 'dutet nanyit gwe a twan, ama ko ta a katwöyök ti ŋun, a 'dutet nanyit tindi ta i gwon rigwo kanyit i komoŋ. —Roma 6:16

A mo tindi ta lo sasanya kilo yukan se ko yi köti. Nye mo kondya

sona na kweyene Matat Yesu ki yu se ko malaikajin kanyit ti riŋit nu. Lepeŋ po ko kimaŋ na tutule i riŋga na ŋutu logon ti den ŋun se ko ŋutu logon ti twöju Loŋe Lo'but lo Matat likanŋ Yesu kilo. Riŋet nase mo gwon a körit na yeŋ nyin, a se mo riköjine kaŋo ko Matat i konoŋ ko i kwelen na riŋit nanyit. —2 Tesalonike 1:7-9

Meddi ta, i lo lor nan a tindu kasu i komoŋ ko 'boriet ko lömit. Ko ta a yiŋga saresi ti MATAT ŋun losu logon nan sarji ta i lo lor kulo, a ta mo 'boriani 'boria; ama ko ta ti yiŋga saresi ti MATAT ŋun losu —Nyöküt 11:26-28a

34 TOKORJU NA KRISTO 'DE'DEKARIKIN

Anyen ɗutu liɗ tukun kaɗo adi, Yesu Kristo a Matat, anyen ɗun Monye bubula. -Pilipoi 2:11

Nyena ɗutu liɗ geɗeɗ geɗeɗ logon ruggo nan ko ɗutu i komoɗ, nan kōti mo ruruk lepeɗat ko Baba lo gwon ki lu i komoɗ; ama ko ɗa lo renya nan ko ɗutu i komoɗ, nan kōti mo rerenya lepeɗ ko Baba lo gwon ki lu i komoɗ. -Matayo 10:32, 33

Ko ɗuto logon tuggo adi Yesu a ɗuro lo ɗun, ɗun gwoloɗ kanyit i mugun a nye gwoloɗ ko ɗun i mugun. -1 Yoane 4:15

I ɗina ta bubulo gwulu'yu Mulökōtyo lo ɗun; kweja adi, mulökō liɗ

logon tuggo adi Yesu a Masia logon a po i na kak a ɗuto kilo, se a ti ɗun. -1 Yoane 4:2

Kogwon ko do a tuggo ko kutuk inot adi, Yesu a Matat, a do inɗe yup konut i tōili adi ɗun a toɗiju lepeɗ i twan, a do mo lwökōni lwökō. Iɗkoi, ɗuto yuyup kanyit i tōili a ɗun tetenakindyɗ lepeɗ i gwon rigwo kanyit i komoɗ, a ɗilo ɗuto tukōddi yupet nanyit kaɗo ko kutuk nanyit a lwökōni lwökō. -Roma 10:9, 10

ɗuto lo renya ɗuro lo ɗun lo 'bak ɗun Monye, ɗuto lo ruggo ɗuro lo ɗun lo lepeɗ kōti gwon ko ɗun Monye. -1 Yoane 2:23

SATANI MIRIKU LIKAŊ DUMA

Nyena a Mulökōtyo Loke nyö-möddi Yesu i yöbu nagon ɗutu 'bayin kata anyen kaɗöönit temba lepeɗ. A Yesu kulyani ko lepeɗ adi, Iɗgo, Satani! kogwon a wurö adi, Do ködyö kugga Matat ɗun ilot a kitakindyɗ lepeɗ ka'de. A kirut kaɗöönit kö'yi lepeɗ, a malaikajin lo pondi a kitakindyɗ lepeɗ. -Matayo 4:1, 10, 11

Kune gwe a kulya ti 'dutet, adi, Gwe ta a logo ko Matat likaɗ i mugun, togo'yi ta 'börik ko riɗit nanyit. Jupukindyɗ ta tito liɗ ti ɗun nagon a möriesi, anyen ta bubulo gwo'dan go i mumulukesi ti ɗilo kaɗöönit. -Epeso 6:10, 11

Kogwon tito möriesi logon yi mö-röri gor likaɗ kulo ti gwon a tito ti na kak, ama kilo tito möriesi gwon ko riɗit na po ko ɗun anyen kö-rörikin piritön nago na titiyu. A yi köriji renyesi. -2 Korinto 10:4

Suluja i suluet lepeɗ a katatuanit, a lepeɗ tine gwi'dikin i to'diri, kogwon lepeɗ 'bak to'diri. Na jambi nye 'burönö na, a nye jambi gwo-so na gwondi nye a 'burönit na, kogwon nye a 'burönit ko a monye 'burönö liɗ. -Yoane 8:44b

A nan kōti pitökindyɗ... an Satani te'ya yi, kogwon yi deden adi lepeɗ a kamumulukanit. -2 Korinto 2:10b, 11

36 TELA NA SATANI

ɗuto logon yeɗon a kakonanit lo toronjin, lepeɗ a ɗuro lo ɗilo kaɗöönit; kogwon ɗilo kaɗöönit a katoronyanit suluja i suluwa na ɗo liɗ. Kwe nagon ɗuro lo ɗun a pukun na anyen köriju konesi ti ɗilo kaɗöönit. -1 Yoane 3:8

Nyo nagon bubulo koraddu yi kaɗo i nyarju na Kristo na yi? ɗona a yöyöɗesi le? 'Bayin. Kode gwon i nagusu? 'Bayin. Kode to-merian? 'Bayin. Kode sasanyesi? 'Bayin. Kode dyaɗ? 'Bayin. Kode gwon a limu kana? 'Bayin. Kode gwon i kutuk na twan? 'Bayin. Kode tatua ko bandu? 'Bayin. 'Bayin, kine ɗo ti bulö koraddu yi

kaɗo ko Kristo, kogwon i kine kulya liɗ yi a katelak parik kogwon nye logon nyanyar yi lo. -Roma 8:35, 37

Nan sondu do i ɗaju na konyen kase anyen se löpukundyö kaɗo i mudwe tojo i parara, ko i löpukundyö i riɗit na Satani tojo ko ɗun ni, anyen toronjin kase böɗö pipitöki anyen morja ko ɗutu logon ɗun a wulun a kanyit kulo kogwon yubbö nase na nan. -Konesi 26:18

Soɗinana na gwe a diɗit 'duɗet na kulya ti ɗutu ti na kak; soɗinana matat lo na kak mo gubaji kaɗo. -Yoane 12:31

NYARE NYAR TEMET NA LUYEKIE

Ma'di ko nan jambu ko kutusen ti ɗutu kode ti malaikajin, ama ko nan 'bayin a kanyaranit, a nan gwe gwoso luɗutöt lo woɗon parik kode gwoso re na jujulö adi gwaɗ gwaɗ. -1 Korinto 13:1

Ama ludweki ti Mulökōtyo ko ɗuto i tōili gwon a nyarju, lyöɗön, gwon taliɗ, ɗonɗa taliɗ, gwon a lo 'but ko ɗutu, 'busan, yubbö na ye-yeɗon, tōili lo lilik, tengu na mugun. -Galatia 5:22, 23a

Ko ta nyanyar nan ta 'de'dep saresi kwe. -Yoane 14:15

Ko ɗuto logon kulya adi, Nan nyanyar ɗun, kudyakan a mand i luɗaser, lepeɗ a 'burönit; kogwon

nye logon ti nyar luɗaser logon nye aje met lo, ɗilo ɗuto ti bulö nyarju ɗun logon nye a ko met lo. -1 Yoane 4:20

Ko ɗina kwe a ɗutu liɗ mo den den adi ta a ɗutu kwe kajuju-muk ko ta tutunyar ko 'börik. -Yoane 13:35

Yi a den adi yi aje lwönöddu kaɗo i twan tojo i ru, kogwon yi nyanyar luɗasirik. Nye logon ti nyarju lo lepeɗ yeɗon i twan. -1 Yoane 3:14

Kogwon nyarju nikaɗ na ɗun gwon sona adi, yi 'de'dep saresi kanyit, a saresi kanyit tine ri'di-kindya yi go. -1 Yoane 5:3

38 ɗIEN NA YESU KRISTO

A nagon Yesu aje ɗien i twan ko-'bure kobubut i lor lo Sabata lo Yudayaki i kotumalu nanyit nu, a nye puköki a kokwe ko Maria na po Magadala, nagon nye köju a rikörö mulökö lorok buryo kaɗo ko lepeɗ i mugun nu. -Marako 16:9

Yi aje met kulya liɗ nagon nye a kon i jur lo Yudayaki se ko i Yerusalem. A ɗutu inɗe tatu lepeɗ i 'bikikindyö na lepeɗ i ködini ki. Ama i lor tomusala lonyit ɗun a toɗi lepeɗ i twan, a inɗe tikin lepeɗ i mete. Ti gwon a ɗutu liɗ lo meddya lepeɗ, ama ka'de yi logon ɗun a wulun a kokwe a katokorok kulo. A yi inɗe nyesu ko a möju ko

lepeɗ i pirit na geɗeɗ i mukök nagon nye aje ɗien i twan nu. -Konesi 10:39-41

A i mukök na perok budök a ɗutu ti Yesu kajuju-muk kulo kōti momorakindyɗ kadi, a Toma gwe ko lepeɗat i pirit na geɗeɗ. A kötu-mitön inɗe kikinutu, ama a Yesu lo 'dure, a gwo'de kase kiden, a rome ko se adi, Ti taliɗ gwe ko ta. A kirut a nye kulyani ko Toma adi, Riyu morinet ilot ni ko meddi kö-nisi kwe; riyu könin ilot ko suki kö-yö i merete. An do ko gwon a ka-dyadyalanit ama yupe yup. A Toma waddi lepeɗ adi, A, pon Matat lio, ɗun lio! -Yoane 20:26-28

ɗIEN ITWAN, A YENET NIKAŊ NA MINYO

Kogwon diɗit mo popo nagon ɗutu liɗ logon gwon i gulömö kulo mo yiɗge gworo lonyit nu, a se mo lupundyɗ kaɗo, se logon aje kondya 'bura kulo mo ɗiɗien a gwe jörun, ama se logon aje kondya arabat kulo mo ɗiɗien a 'duɗökine putesi. -Yoane 5:28b, 29

Ta ɗona ti den adi yi liɗ lo batisa ko Kristo Yesu i mugun kulo a batisa anyen morakindyɗ i twan nanyit le? Kweja adi ɗina batisimo nikaɗ a tomorakindyɗ yi i twan nanyit, a yi inɗe nuka ko lepeɗ i pirit na geɗeɗ, nyena gwoso nagon minyo lo ɗun Monye a toɗiju Kristo i twan na, a yi kōti mo wöroni

ko gwiliɗit ludukötyo. Kogwon ko yi a morja ko lepeɗ i twatwa gwoso na twaji lepeɗ nu, a yi mo kōti morji ko lepeɗ i toɗiyu i twan gwoso na toɗiuri lepeɗ nu. Amo ko Kristo gwon kasu i mugunya, ma'di nagon mugunya kasu a twatwa kogwon toron, ama ködudwölön kasu gwon jörun kogwon ɗun a tindu ta gwon rigwo kanyit i komoɗ. A ko Mulökōtyo lo ɗun lo toɗiju Yesu i twan lo gwoloɗ kasu i mugunya, a nye lo toɗiju Kristo Yesu i twan lo mo kōti toruje mugunya kasu na 'burön kine, kogwon Mulökōtyo lonyit lo gwoloɗ kasu i mugunya ɗilo. -Roma 6:3-5; 8:10, 11

Kogwon nye aje po i ɲarakindya na ɲutu kanyit, ko aje lwöggü se. Adi, nye mo lwöwökun yi i kónisi ti merok kaɲ, a yi kitakindye lepeɲ 'bak kujönö, i kelan ko i torigwo kanyit i komoɲ i perok liɲ logon yi gwoɲwolongi kulo.

–Luka 1:68b, 74, 75

Nyena ti yi toke'yi ta 'börik i lut liɲ nagon toluddya mugun se ko töili kune, anyen yi gwon a loke 'bukuluɲ i kugga na ɲun.

–2 Korinto 7:1b

Lujasirik, kune gwe a kulya ti 'dutet adi, gwoso na denundye ta kayaj ko ta agu ködyö gwolon ada i tulyöngu na ɲun, nyena yi momo-

'yu ta ko kukuju ta ko Matat Yesu i mugun adi, möröddi ta ɲerot bia parik gwoso na kondi ta na. Kogwon ta a den ko yi tindu ta kulon saresi i karin ti Matat Yesu. Kogwon ɲun 'de'dekan adi ta ködyö gwon a loke ko teteɲ 'börik i towutön. Ta liɲ geleɲ geleɲ ködyö deden ko ta tiju mugunya kasu ada anyen gwon a nake ko twötö se. Kogwon ɲun a luɲun yi i kelan ti gwon i tolutan.

–1 Tesalonike 4:1-4, 7

Nye lo luɲu ta lo a loke, nyena köti gwe ta a loke i ɲo liɲ. Kogwon a wurö adi, Ta ködyö gwon a loke kogwon nan a loke. –1 Petero 1:15, 16

Nyenagon Yesu köti a ɲonga ka-ɲo i kötumit na mariɲ na köji, anyen nye böñö toke'ya ɲutu ko rima kanyit.

–Ebere 13:12

A kokwe nagon kak a ko nyuɲ gweya nu, lepeɲ a wulundyö yi ko Kristo i mugun, anyen yi ködyö gwon a loke 'bak yuyuket kanyit i komoɲ. Kogwon lepeɲ aje nyar yi. Ta ködyö jupukindya töilyet ludukö logon ɲun a gweja kulo a gwoluet nanyit, logon a kelaji ko löti lo rigwo ko i kelan nagon po i kulya 'diri.

–Epeso 1:4; 4:24

A kiko lo 'du'dulu mo gwe nyu, a nye mo luɲuni a Kiko Loke lo ɲun; a ɲutu lut mo tine lwönöddu

kata, a ɲilo kiko mo gwe a lo ɲutu logon wörö kata, ɲutu lu'böñ mo tine girara nyin.

–Yisaya 35:8

Ko yi tutuk toronjin kaɲ kaɲo, lepeɲ a lo rigwo ko a lo yiyiniki i pitökinyö na yi i toronjin kaɲ ko i toke'ya na yi i ɲo narok liɲ.

–1 Yoane 1:9

A ko kine ɲo liɲ mo lusökö sona, ta ködyö gwon a kulon ɲutu i gwi-liɲisi kasu? Ta ködyö gwolon a ɲutu loke lo twöju ɲun.

–2 Petero 3:11

Purje ta MATAT adi karin kanyit bubula; dulakine ta kak ko MATAT i komoɲ a jupu ko böggwat nakwekwelen.

–Saumajin 29:2

A ko ta logon a ɲutu lorok kulo deden tindu ɲwajik kasu ɲo na-'but, a bia parik Monye losu lo gwon ki lu mo titin ɲutu logon a pija lepeɲ kulo Mulökötio Loke!

–Luka 11:13

A nagon se aje jo kwakwaddu nu, a pirit nagon se a momorja kata na böndu böndu, a se liɲ iɲge jore ko Mulökötio Loke, a jambi kulyaet lo ɲun ko topurwan.

–Konesi 4:31

A nan mo tindi mulökötio lio kasu i mugunya, a nan mo tindi ta i wörö köyö i saresi lo wurö kulo, ko i tiriku i 'debba na jujuwesi kwe.

–Ejikele 36:27

'Diri ko Mulökötio lo ɲun gwolon kasu i mugunya, a ta tine gwolon gwoso i kulya ti gwiliɲit lo na kak, ama gwolon gwoso i kulya ti Mulökötio. 'Diri ko lele ɲuto 'bak Mulökötio lo Kristo nye 'bayin a lonyit kwöɲ.

–Roma 8:9

Ama ta mo wuju riɲit ko Mulökötio Loke a pokin kasu loki.

–Konesi 1:8a

A kajujumuk iɲge jore ko lyönjön se ko Mulökötio Loke.

–Konesi 13:52

Ko meran ta ko yawa kogwon köru ɲutu. Ama kölumbö jorene ta ko Mulökötio Loke.

–Epeso 5:18

MATAT gwon nyona ko ɲutu logon töilyet kase a 'be'beleɲo kilo, a nye lwöggi se logon 'bak yenet kilo.

–Saumajin 34:18

Kogwon kónisi kwe a gweja kine ɲo liɲ, a kine ɲo liɲ gwe a kwe, nan MATAT lo kulya. Ama ɲuto logon nan memet lo a lomeri ko a muyukaji kak kanyit i köduwö, logon böböndu kogwon kulyaet lio.

–Yisaya 66:2

Julin kwe lo nyanyara, ko söru ta i ɲo na pokin i temba na ta gwoso na tembi kimaɲ na, adi ɲina ɲo a ɲo sörit nagon a pokin kasu ki. Nyena gwoso na ɲarundye ta ɲonjesi ti Kristo na lyöñi, ta lyö-

ñön, anyen molu na kweyari lepeɲ ko minyo lonyit nu, a ta mo nyolani nyola ko lyönjön a duma.

–1 Petero 4:12, 13

A nye mo seji ɲolitan liɲ kase i konyen; a twan, ko delya, ko gwi-en, se ko mien mo köti gwe 'bayin kwöɲ; kogwon ɲo ti 'beron kune aje 'baka.

–Kweyatti 21:4

Yendi MATAT ko kondi 'bura; gwolone i lo jur, si'dani 'bak kujönö.

–Saumajin 37:3

Ama a kokwe ga'yi ta ga'yu anyen lepeɲ lo tumatyan ko ta, köti anyen ta kondya löti lonyit lo rigwo, a kirut kine ɲo liɲ mo 'yalakine ta.

–Matayo 6:33

Nyena kogwon lepeɲ ko mugun nanyit a tema ko ɲonjesi, nye bubulö ɲarakindya ɲutu logon a tema ko möriesi kilo.

–Ebere 2:18

A i diɲit a na'dit a ɲun logon ta liɲ gwon ko lepeɲ lo mo tindi ta i ryokakindya na Satani kak.

–Roma 16:20a

Na laɲaddi do i kiden na törön nu a nan mo gwe ko do, iɲkoi, na laɲaddi do i kiden na karya nu a se mo tine mulu do; na wöröri do i kiden na kimaɲ nu a do mo tine 'yura.

–Yisaya 43:2a

Nene mörit 'bayin na pokin kasu lwöwöɲ na pokin i ɲutu liɲ.

ɲun yiyiniki i ɲo liɲ, a lepeɲ mo tine kölökin ta i tema lwöwöɲ riɲit nasu, ama lepeɲ mo kwekwekin ta kiko logon ta rwöddi kaɲo i ɲina mörit kata, anyen ta bubulö ɲonga.

–1 Korinto 10:13

Kogwon yi deden adi ɲutu logon nyanyar ɲun, logon nye a luɲun gwoso i yeyet nanyit kulo, ɲun kikita ko se i ɲo liɲ i tetenakindya na se ɲo na'but.

–Roma 8:28

ɲilo koane duma likaj ti gwon a ɲuto logon ti bulö dendya tomunyan nikaɲ, kölumbö nye a ɲuto logon a tema ko möriesi i ɲo liɲ nagon a temarikin yi, ama nye a ko torondya.

–Ebere 4:15

ɲuto lo te'ya lo kine ɲo mo gwon a kanyit lomere, a nan mo gwe a ɲun lonyit, a nye mo gwe a ɲuro lio.

–Kweyatti 21:7

ɲuto logon a te'ya lo, nan mo tetenakin lepeɲ a togwi'diet lo kadi na ɲun lio, a nye mo köti tine tu kaɲo kata asut. A nan mo wurökinye karin ti ɲun lio kanyit i mugun, se ko karin ti köji na ɲun lio, nagon a Yerusalemaludukötio nagon a po kak ki yu ko ɲun lio. A nan köti mo wurökinye karin kwe ludukö kanyit i mugun.

–Kweyatti 3:12

A ɲuto logon a te'ya lo mo jupuni böggwat nakwe, a nan mo tine

seyara karin kanyit kaɲo i buk na ɲutu lo gwon jörun na; a nan mo rugge karin kanyit ko Baba i komoɲ ko i komoɲ na malaikajin kanyit.

–Kweyatti 3:5

ɲuto lo gwon ko swö lo ti nye yinge ɲo nagon Mulökötio Loke a takin kanisajin kune. Ko ɲuto logon a te'ya lo, nan mo 'bu'burukin i nyesu na ludweki ti ködini toruet lo gwon i Melesen nakwekwelen na ɲun lo.

–Kweyatti 2:7

ɲuto logon a te'ya a 'debbi kita-jin kwe tojo ko 'dutet lo, nan mo 'burukin lepeɲ i tumatyan i jurön liɲ.

–Kweyatti 2:26

46 ÆUN, JAMBU KOYI I KULYA TI YANDU

Ko ñuto nakwan a yema ko lalet, saret adi lepeñ gwon a na lalet lonyit na gwondi nye jörun nu, ama ko lalet aje twan, a ñilo saret gwe 'bak riñit ko lepeñ. Ama nagon ko nye a si'da ko lele ñuto na gwondi lalet lonyit nyuñ jörun nu, a nye luñuni a kalupe, ama ko lalet lonyit a twan, ... a ko nye a yema ko lele ñuto a nye gwe 'bayin a kalupe. -Roma 7:2, 3

Nan sarju ñutu logon aje yemba kilo, 'bayin a nan lo sarju ama a Matat lo sarju, adi, nakwan nagon aje yema na ködyö ti bulö yandu lalet lonyit, ama ko nye a yandu lalet lonyit, a ti nye gwe ti

yema ko lele ñuto, bia ti nye köti morundye ko lalet lonyit ni. Ti lalet lonyit ködyö gwe ti yandu nakwan nanyit. Æuto nakwan agu ködyö si'da ko lalet lonyit nagon lalet nyuñ gwon jörun nu, ama ko lalet a twan, a ñina nakwan gwe a lutiöt i yema ko lele ñuto logon nye 'de'dekan, ama tuñ ko Matat i mugun. -1 Korinto 7:10, 11, 39

Kölumbö nan takindya ta adi, I ñutu liñ gelej gelej ñuto logon yandu nakwan nanyit ake yandu ko a rye i lupö, a nye tindi lepeñ wora a kalupe, a ko ña lo yemba ñuto nagon aje yanya na köti a lup lepeñ. -Matayo 5:32

YESU KRISTO YIYITWE I KAK NI

47

A ko nan a tu i tetenakindya na ta pirit, a nan mo yitweni yitwe köti i dokundya na ta a joggi ta köyö yu, anyen ta köti si'da ko nan i pirit na gwondi nan kata nu. -Yoane 14:3

Kogwon ko ñuto logon kwe nanyit yuyu i kulya kwe, se ko i todinesi kwe i na toberon na ñutu logon a paju Æun ko a lorok kulo, a kwe nio na Æuro lo ñuto köti mo yune yu i kulya kanyit, na pondi nan ko malaikajin loke i pirit na gelej i minyo lo Baba nu. -Marko 8:38

Ta lo nyanyara kilo, yi sojinana gwe a ñwajik ti Æun, ama a ko

nyuñ kweya ko yi molu gwon ada, ama yi deden adi ko nye a kweya a yi mo gwe gwoso lepeñ, kogwon yi mo memet lepeñ gwoso na gwondi nye na. Nyena ñutu liñ logon yendu Kristo kilo ködyö toke'ya 'börik gwoso na gwondi nye a loke na. -1 Yoane 3:2, 3

Ta köti ködyö gwon ajo, kogwon nan Æuro lo ñuto mo popo i diñit nagon ta a ko yendi nan nu. -Luka 12:40

Kogwon nan Æuro lo ñuto mo popo ko malaikajin kwe i pirit na gelej i minyo lo Baba, a kirut a nan mo ropakindye ñutu liñ gwoso i konesi kase. -Matayo 16:27

48 KULYET LO ÆUN

Kogwon ñutu 'bayin logon a wakundya keju, ama Mulökötyo Loke lo ri'dikindya lepeñat i jambu na kulyaesi lo po ko Æun. -2 Petero 1:21

Wuresi liñ nagon Æun lo yukundya kanyit i kutuk kine gwon ko 'bulit i todinörikin, ko i ririñarikin, ko i yuyukörikin, ko i tojumuki'e na ñuto i löti lo rigwo. -2 Timoteo 3:16

Kulyaesi kulök gwon a lombo anyen nan bubulö wöro 'bura, ko a parara köyö i kiko. -Saumajin 119:205

KWAKWADI KO PITIKINDYÖ

Ta ködyö kwakwaddu sona adi, Baba likañ lo ki, Ti karin kunök bulani bula, Ti tumatyan inot po, Ti ño nagon do 'de'dekan kune ti konani kona i kak ni gwoso na konari se ki yu nu. I lo lor tiki yi kinyo likañ lo lor; Pitöki yi i ño nagon yi a kondya arabat kune, gwoso nagon yi köti a pitökindye ñutu logon a konakindya yi arabat kulo na; An do ko tikin yi i tema, ama lwöki yi i ñilo loran. Kogwon ko ta pipitökin ñutu i lyañesi kase, a Monye losu lo gwon ki lu köti mo pitökindye ta. -Matayo 6:9-14

KIKO LO ÆUN LWÖKIT

Nan 'dek kalwökönit.

Kogwon ñutu liñ a torondya, lepeñat a karakin kiden a gwe a ko kek ño nakwekwelen nagon Æun 'de'deggi na. -Roma 3:23

Kristo a twan kogwon kulya kwe.
Kogwon Kristo köti a twan dañ gelej a 'dutet kogwon toronjin kaj; lepeñ a ñuto lo 'but a iñge twan kogwon ñutu lorok anyen jöñga yi ko Æun yu. -1 Petero 3:18a

Nan 'dek löpugö i toronjin kwe.
Nyenagon löpugge ta töilyet ko löpukwene ta ko Æun ni. -Konesi 3:19a

Ti nan wune wu Yesu ko yupet.

Ama ñutu liñ logon a wu lepeñ ko a yup karin kanyit kilo, nye titikin lepeñat kido anyen wora a ñwajik ti Æun. -Yoane 1:12

Nan gwe ko to'diri na lwökite nio.
Æuto logon gwon ko ñilo Æuro, lepeñ gwon ko ñina ru. -1 Yoane 5:12a

'Diri 'diri nan takindya ta adi, Æuto lo yigga kulyaesi kwe, a yubbe lepeñ lo sunyundyö nan lo, gwon ko ru na yey nyin, a nye mo tine 'duñöki putet, ama aje lañgu twan tojo ko ru. -Yoane 5:24

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, please write to us in English.

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA

Bari HFA